

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Numiri.

Onoratul *Mihail Hotea* paroh în *Bârsana* (D. Coșeului) este numit protopop onorar cu facultate de a purta brâu roșu.

Din șed. conz. 20 Aprilie 1929.

Nr. 2396.

Onoratul *Ioanichiu Groze*, paroh în *Sebiș* (D. Bistriți) este numit protopop onorar cu facultatea de a purta brâu roșu.

Din șed. conz. 4 Maiu 1929.

Nr. 2395.

Onoratul *Iuliu Pop*, paroh în *Sup-lai* este numit în aceeaș calitate la parohia vacantă *Maieru* (Vicariatul Rodnei),

Din șed. conz. 4 Maiu 1929.

Nr. 2389.

Onoratul *Vasile Rusu*, preot în *Mititeiu*, este numit administrator local la parohia *Ilva Mică* (Vicariatul Rodnei).

Din șed. conz. 4 Maiu 1929.

Nr. 2736.

Onoratul *Dioniziu Vicaș*, paroh în *Vălcăul de sus*, este numit în aceeaș calitate la *Bănișor* (D. Crasnei).

Din șed. conz. 30 Aprilie 1929.

Nr. 2668.

Colecte pentru biserici.

În legătură cu ordinul nostru circular No. 4317—1918 publicat în „Curierul Creștin” No. 17 din 1 Sept., 1928, publicăm Veneratului Cler eparhial, spre orientare, că Înaltul Minister al Sănătății și Ocrotirilor Sociale cu adresele Nr. 9342/1929 și Nr. 31821/1929 a permis din nou eliberarea de autorizații pentru colecte cu pantahuze, după normele cuprinse în Decizia Ministerială No. 19750/1924, publicată în circulara noastră No. 4582/1924, publicată în „Curierul Creștin” No. 21 din 1 Noembrie 1924 și celea publicate în ordinul nostru No. 737/1925, apărut în „Curierul Creștin” No. 5 din 1 Martie 1925.

Afară de acestea cu adresa ministerială No. 9342/1929, mai sus menționată, se mai cere observarea următoarelor:

1. Sfintele Mitropolii și Episcopii nu vor mai autoriza circularea pantahuzelor, decât când solicitatorii vor înainta odată cu cererea și un deviz estimativ, verificat și certificat de serviciul tehnic al județului din care face parte solicitatorul.

2. Având în vedere că multe parohii concesionează sau vând prin licitație dreptul de a colecta, datorită cărui fapt s’au ivit multe discuții, între reprezentanții bisericii și concesionari, vă rugăm a pune în vedere, prin însăși aprobarea de colectă că astfel

de acte sunt oprite și pedepsite de legea pentru reglementarea și controlul apelurilor la contribuția benevolă a publicului.

3. Autorizațiile date pentru bisericile din comunele rurale, nu vor circula decât pe teritoriul județului respectiv. numai în cazuri excepționale autorizația va cuprinde întreaga eparhie.

4. La sfârșitul colectei și după întrebuințarea sumei colectate ni se va înainta câte un proces verbal, primul reprezentând suma colectată și al doilea modul cum au fost sumele întrebuințate, ținându-se în arhivă toate actele justificative pentru control.

Iar cu adresa Nr. 31821/1929 ni se comunică celea de mai jos:

De asemenea ne permitem a vă atrage atențiunea că în conformitate cu dispozițiunile art 32 din regulamentul pentru aplicarea legii apelurilor la contribuția benevolă a publicului autorizațiile nu se pot da de cât maximum pe termen de un an, iar prelungirea lor se poate acorda numai în mod excepțional și numai până la maximum jumătate din termenul avut.

*

Când publicăm acestea, atragem atențiunea fraților preoți, că la cererile pentru autorizații de colecte să observe toate celea publicate deja în ordinele trecute, precum și celea expuse mai sus. cunoscând, că în caz, contrar autorizațiile solicitate nu se vor elibera.

Gherla, la 15 Maiu 1929.

Nr. 2002.

Extrase de botez în cauze militare.

În conformitate cu adresa Cercului de Recrutare Năsăud Nr. 13261/1929 din 18 Maiu a. c. aducem la cunoștință că Înaltul Minister de Răsboiu a permis, ca până la data de 15 Iulie 1929 să

se prezinte la Cercurile de Recrutare toți cei, cari au fost omiși de pe tablele de recensământ.

Având oamenii interesați lipsă de extrase de naștere de botez, în vederea aranjării situației lor militare, invităm pe Frații preoți, să elibereze *fără întârziere și fără nici un soi de deficultăți* toate actele ce li s'ar cere în aceasta cauză, respectiv extrasele de botez pentru indivizii născuți între anii 1880—1895.

Gherla, la 24 Maiu 1929.

Nr. 3034.

Curs de apicultură.

Publicăm mai jos Veneratului Cler eparhial spre orientare și comunicare și altora adresa Regiunii a II-a Apicolă Cluj No. 95/1929 referitoare la organizarea unui curs de apicultură, ce va avea loc în zilele de 8—15 Iulie 1929 la Școala de agricultură din Turda:

Cursuri de apicultură

ce se va ține la școala de agricultură din Turda. Jud Turda-Arieș, de Cătră DI VASILIU CORODAN șeful Reg. II-a apicole din Cluj.

DTA: 8—15 Iunie inclusiv.

SUBIECTELE: se vor trata teoretic și practic din întreg domeniul apiculturii în 10 lecțiuni.

AUDITORI: se primesc 50 60 persoane: preoți, învățători, brigadieri silvici etc.

Auditorii primesc locuințe și masă în localul școalei gratuit.

Înscrierile la Dir. școalei de agr. din Turda și Dir. Gen. a Indrumărilor agr. din Ministerul Agriculturii înaintate cu 10 zile înainte.

Din șed. conz. 25 Maiu 1929.

Nr. 3016.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.**Concordatul**

— Grandiosul discurs al P. S. Sale Episcopului Iuliu. —
Ratificarea Concordatului. — Echouri din presă. —

Dupa o trăgăneală de mai bine de 2 ani, guvernul în sfârșit, în 14 Maiu a. c. a depus Concordatul, încheiat de Domnul Vasile Goldiș cu Sfântul Scaun Apostolic, în fața Corpurilor Legiuitoare, fiind prezentat la Senat de Domnul Ministru al externelor Mironescu.

Trecut îndată prin secția Cultelor a Senatului, discuția generală s'a deschis abia în 23 Maiu, fiind între timp ridicate ședințele Senatului din cauza serbărilor jubilară dela Alba Iulia.

Dat fiind, că încheierea și ratificarea Concordatului cu Roma, era un *imperios postulat național, reclamat nu atât de interesele Catholicismului, cât de interesele binepricëpute ale Țării*, și dată fiind împrejurarea, că Concordatul în forma, în care a fost încheiat și prezentat, a fost *întocmit de guvernul liberal, iscălit de guvernul Domnului Averescu și în sfârșit ratificarea o voia guvernul național-tărănesc*, deci la ridicarea lui la valoare de drept au contribuit și conlucrat *toate partidele politice ale Țării*. — credeam, că ratificarea Concordatului se va face fără nici o discuție.

Spre surprinderea noastră, însă, Înaltii Prelați ai Bisericii ortodoxe, — în numele cărora Înalt Prea Sfințitul dela Sibiu a citit o declarație de protest, — și de data aceasta și-au ridicat cuvântul neîntemeiat de veto. Au mai fost ridicate împotriva Concordatului câteva nemulțumiri din partea minoritarilor: nemulțumiri *sugerate de protestanții catolico-fobi și de șovinismul prea exagerat unguresc*. Acestea, însă, n'au avut nici un rol serios, chiar pentru aceasta și Prea Sfințitul Iuliu n'a ținut să dea lămuriri, decât pentru frații bisericii surori.

In cadrele discuțiilor, în cursul

cărora, de altfel, întreg Senatul era penru ratificarea Concordatului. *Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Iuliu* în ședința dela 24 Maiu a. c., de după masă, a rostit din nou un strălucit și înălțător discurs, scoțând în relief însemnătatea intereselor Neamului și ale Țării de-a ratifica Concordatul și astfel a ținea legături cu Sfântul Scaun al Romei.

Și până când vom avea discursul întreg, eternizat în analele Corpurilor Legiuitoare ale României întregite, după notele stenografice, publicăm în rezumat această perlă oratorică — ce a înflăcărat și emoționat până la lacrimi și entuziasm deliric Maturul Corp al Senatorilor — după celea publicate în „Dreptatea“ dela 27 Maiu a. c.:

Discursul P. S. Sale Iuliu

P. S. S. Episcopul Hossu al Gherlei, aduce cuvântul bisericii unite. Orice tratat internațional — începe d-sa — trebuie întâmpinat cu bucurie pentru că tinde să împăciuească sufletele și să așeze popoarele pe temeiuri mai trainice. Tratatul încheiat de statul român cu Sf. Scaun înlătură orice posibilități de frământare religioasă. Concordatul nu este o operă pripită. Sunt 8 ani de când au început tratativele și toate partidele politice s'au pronunțat pentru el. Nu e vorba numai de concursul tuturor partidelor, ci de elaborarea tuturor la încheerea concordatului. Senatul poate ratifica cu sufletul liniștit acest acord cu Vaticanul.

P. S. S. Episcopul Hossu combate apoi afirmațiile făcute de *I. P. S. S. Mitropolitul Bălan* în declarația citită în numele bisericii ortodoxe. Concordatul nu este anticonstituțional pentru

că este prezentat sub forma unui proiect de lege. Dar mai mult: în legea cultelor chiar s'a prevăzut încheierea concordatului. Încheierea acestui acord prezintă o mare importanță și din punctul de vedere al limitării, în cuprinsul granițelor țării, al eparhiilor catolice, ceea ce stă numai în putința Sf. Scaun.

Oratorul arată că biserica unită nu capătă nici un privilegiu prin concordat, ci se respectă toate drepturile avute până acum. Adresându-se mitropolitului Bălan, episcopul Hossu îi spune, că nu trebuie să se teamă de armata credincioasă a bisericii unite. Noi nu urmărim desbinarea sufletească. Diumul urmat de noi până acum este o dovadă. Ca și în trecut vom merge uniți la slujba învierii și tot uniți vom sta în slujba patriei și a dragostei de neam. (aplauze).

În ceea ce privește înființarea patrimoniului sacru, din venitele ce se cuvin bisericii catolice, pentru expropriere acest patrimoniu va însemna o degravare a sarcinilor statului. Din patrimoniul sacru se vor salariza preoții confesiunilor, iar numai ce nu va ajunge va adăoga statul.

Biserica unită n'a adus la desbinarea fraților. Făclia românismului a fost ridicată în școlile dela Blaj de către primul episcop unit Inocențiu Micu Clein.

Concordatul statornicește granițele firești ale țării și în ce privește jurisdicția canonică, ceea ce e foarte important. (aplauze).

Concordatul va fi și o stavilă împotriva defăimărilor ce se aruncă asupra țării noastre în chestia frământărilor religioase. (aplauze).

Concordatul, îl primim, pentru că salvgardează interesele statului nostru și nu atinge întru nimic interesele bisericii ortodoxe. (aplauze).

Nu sunt două biserici în lume cari

să fie atât de aproape ca bisericile noastre. De ce nu ne adunăm într'un congres ca să discutăm această apropiere? (*aplauze puternice prelungite*).

Când în toată lumea se simte un curent de apropiere a popoarelor prin biserică de ce să nu ne putem apropia noi?

La Cardinalul Mercier s'au putut aduna 200 de anglicani și noi cari suntem de acelaș sânge să nu ne înțelegem? (aplauze).

Pentru unirea bisericilor

P. S. S. Episcopul Hossu adresează apoi următorul vibrant apel pe care-l reproducem după notele stenografice:

Eu mai fac un apel. Am mai făcut un apel, care țintește la unirea sufletelor prin unirea bisericilor. Ei bine, această unire a unei singure biserici este gândul dumnezeesc exprimat în rugăciunea Mântuitorului înainte de patimele Sale: că precum Tu întru Mine și eu întru Tine suntem una, așa și aceștia una să fie pentru că lumea să creadă că Tu mai trimis pe Mine!

Ca suprem argument a misiunii sale divine de pământ în cea din urmă rugăciune, Mântuitorul a rostit această cerere către Tatăl, ca să fie cu toții una, pentru că lumea să creadă că Tu m'ai trimis pe Mine.

Noi dorim, noi cerem ca să ajungem la aceasta unitate. Noi cerem Înal Prea Sfinte, însă trebuie să mărturisesc, că nu aceasta este cărarea, această cărare pe care ați călcat, pentru a ajunge la unitate. Noi dorim cu toții să se ajungă, dar pentru aceasta este o altă cale: calea de sus în jos și nu de jos în sus. Nu revoluționând plebea, drojdia satelor, pentru că aceasta să se rostească.

Și eu am făcut de aici propunerea și s'a mai făcut din partea I. P. Sale Frențiu dela Oradea: pentru ce nu ne adunăm într'un congres ca să căutăm căile cari să ne unească? Nu sunt două biserici în lume cari să fie

atât de apropiate. Nu suntem noi în stare să aflăm o cale de apropiere între noi? (*aplauze furtunoase, ovațiuni*).

Voci: Foarte frumos, bravo!

I. P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: D-lor, este un curent în întreaga lume de apropierea popoarelor prin biserică, de apropiere a Bisericilor: două sute de prelați anglicani s'au putut aduna în reședința primatului, Cardinalul Mercier din Belgia și noi nu putem să ne adunăm la un stat.

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei: Imi dați voie.

I. P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Mai târziu, Domnilor, sunt protocoalele acestor tratative de apropiere între Cardinalul Mercier și Episcopatul anglican. Pe noi nu ne desparte ceiace desparte biserica anglicană de biserica catolică. Noi am urmărit cu atenție și am mers împreună cu I. P. S. Voastră la Stockholm și la Lausanne și am zis: dar noi suntem atât de aproape aci, pe noi nu ne despart prăpăștiile de disciplină și de doctrină, care despart aceste biserici și încercați apropierea popoarelor prin biserică, departe, în străinătate și noi stăm aci gata să discutăm acoastă apropiere. (*Aplauze prelungite*).

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen: Vă așteptăm la Sf. Sinod.

I. P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: La tratativele dela Malines între Cardinalul Mercier și anglicani, primul pas a fost acesta; înainte de toate eliminarea tuturor chestiunilor de ordin practic, care ar putea să fie piedici la această apropiere. Aceia, care au pregătire doctrinară, să ia discuția pe temeiul istoric și dogmatic și atunci aflând această cale, să venim la soluțiile, cari ne despart în practica de toate zilele.

Această dispoziție sufletească a Bisericii în numele căreia eu vorbesc, vă este de cheazășie că așa precum părinții și înaintașii noștri nu s'au aflat desbinați niciodată în momentele mai însemnate ale istoriei și ale ne-

mului lor, așa și de aci înainte, după a 10-a aniversare dela întregirea neamului dela 1918, vom fi tot un suflet și un trup și alături uniți sufletește cu neamul nostru și dea Dumnezeu, ca pe calea cea adevărată, de sus în jos și nu de jos în sus să ajungem și la unitatea bisericească a poporului! (*Aplauze prelungite*).

Aci, domnilor, am spus că acest Concordat echivalează cu o ratificare, pe care nu trebuie să o nesocotim, că acel Suveran cu care am încheiat noi acel Concordat, stăpânește conștiința a 400 milioane oameni pe întreg globul pământesc.

Ființa lui este pentru noi și pentru țara noastră prietenă. Să-l primim cu simpatie, să îmbrățișem acest tratat internațional, care apropiere sufletele cu toată căldura sufletească. Drepturile noastre sunt întemeiate și mai departe adevărul acela, că pământul acesta al provinciilor unit cu Patria-Mamă este pământ românesc.

Istoria, onorați senatori, și dreptatea ei rostește sentința, care revizuește nedreptățile de veacuri, dar rostește sentințe și judecata, care nu este supusă revizuirii, ori din care parte s'ar încerca. Este întemeiată pe adevăr și pe dreptate, este adevărul, și dreptatea lui Dumnezeu, care este dreptate în veac și cuvântul lui Dumnezeu veșnic adevăr.

Așa noi cu toții, trătește, în dragoste, contopiți sufletește, să urmăm mai departe a susține linia ascendentă a destinului acestui neam fără șovăire, încrezuți în dreptatea lui Dumnezeu, care s'a rostit din partea a lor noștri, când mergeau în 1914 în război, având un singur cuvânt: „Să învingă dreptatea!” Tot neamul românesc din Ardeal știa ce înseamnă acest cuvânt „Să învingă dreptatea“.

Dreptatea a învins. Dreptatea, care au cerut ai noștri să învingă, care se rugau și cerșeau această dreptate dela Dumnezeu, plecați pe plugarul străinului ca iobagi, în decurs de veacuri, această dreptate a învins și astăzi des-

tinele neamului sunt în ascensiune, oi care ar fi greutățile financiare și economice.

Astăzi mâna țaranului se apleacă pe plugul propriu, în brazda sa proprie pe pământul stămoșesc consfințit de dreptatea și judecata lui D-zeu. Noi biserica și una și alta și toate bisericile din această țară, să ajutăm înainte această țară care este a tuturor, s'o ducem spre înflorire, s'o ducem ca să-și atingă destinele înalte pentru care dreptatea lui D-zeu astfel a întregit-o și astfel a așezat-o (*aplauze prelungite*).

Să păstrăm credința în D-zeu, cum au păstrat-o părinții noștri și atunci onorați domni senatori, atunci „Domnul, tărie poporului său va da, Domnul va binecuvânta pe poporul său cu pace“.

Ratificați Concordatul căci faceți bine pentru țară. (*Aplauze prelungite*).

* * *

Atmosfera creiată în Senat de cuvântarea înflăcărată și adânc simțită a Prea Sfințitului nostru Arhiepiscop, a fost decisivă pentru soarta Concordatului, care apoi Sâmbăta,

la 25 Maiu 1929 în ședința de după masă a fost ratificat cu 93 voturi contra 9.

*

Echouri din presă.

Afară de impresionanta emoție, stărnită în Senat, grandioasa vorbire a Prea Sfințitului Iuliu, a avut de consecință, ca a fost viu comentată de întreaga presă română, care unison i-a adus cuvinte măgulitoare de frumoase elogii, pentru strălucitul succes, cu care a secerat din nou nepeiritori lauri în fața Neamului și a lumii întregi.

Dăm mai jos câteva *spicuviri*, cu cari presa a comentat vibrantul discurs al Prea Sfințitului Iuliu.

*

Dreptatea dela 27 Maiu a. c. scrie următoarele:

La discuția generală a proiectului

de lege pentru ratificarea Concordatului a luat cuvântul în ședința de ieri a Senatului P. S. S. Episcopul unit al Gherlei Hosu. Înaltul prelat aduce la tribuna parlamentară o rară distincție de atitudine și impunătoare calitate oratorice.

În cuvântarea d-sale de ieri P. S. S. Episcopul Hossu s'a ridicat cu mult deasupra discuției pe care o implica cătoria de-a convinge Senatul despre necesitatea pentru statul român, de-a ratifica acordul cu Vaticanul. Reprezentantul celei de a doua biserici naționale din Ardeal a făcut să vibreze cel mai cald patriotism susținut de cea mai adâncă înțelegere a intereselor românismului. Era în cuvintele episcopului Hossu acel spirit viu și dârz al naționalismului predicat și susținut cu sacrificii, de generații și veacuri în sânul bisericii dela Blaj, al cărei prim episcop Inocențiu Micu Klein a ridicat stindardul dreptăților și mândriei românești, în dieta de la Cluj, pe la jumătatea secolului al XVIII.

Mai impresionant și mai pătrunzător a fost sfârșitul cuvântării de ieri, care a provocat unanimitatea aplauzelor maturului Corp. Episcopul Hossu, cel care a făcut parte din delegația ce-a prezentat Regelui Ferdinand, actul de unire a Ardealului cu Patria-Mamă, cel care înainte de război a avut să sufere toate neajunsurile unui bun român sub dominația maghiară. Episcopul Hossu a înălțat un patriotic apel pentru apropierea celor două biserici naționale, ortodoxă și unită, ambele puse în slujba dragostei de neam și a ridicării poporului românesc.

Înaltul Prelat a izbutit să creeze în incinta Senatului acea atmosferă pură, înaltă, de superioară comuniune sufletească, sub egida sântă a Credinței și cu gândul sincer și adevărat pentru binele Țării.

*

Curentul tot dela 27 Maiu a. c. sub titlul: „*Înălțătorul discurs al I. P. S. S. Episcopul Hossu*“ publică următoarea apreciere elogioasă:

Dacă mai există vre-o îndoială asupra pretinsului pericol ce l'ar conține, în sine, Concordatul cu Vaticanul, cuvântarea de ieri, din Senat, a I. P. S. S. Episcopului Hossu a spulberat-o.

Na fost o cuvântare, ci un discurs frumos ca expunere, solid ca argumentație și, din punctul de vedere al concepției înălțător. Senatul a avut, astfel, ocazia, rara ocazie, de a se simți cu adevărat deslătat de dialectica distinsului prelat, care întrunește în persoana sa pe păstorul sufletesc și credincios al unei credințe apropiate nouă și pe luptătorul naționalismului românesc și de sub regimul maghiar, care l-a decorat, pentru atitudinea sa curajos patriotică, cu diverse persecuții. Din acest punct de vedere, Episcopul Hossu stă în linia trasă de marele Inocențiu Micu Klein, care doarme de veci în zidurile Romei. Având la îndemână aceste calități retorice și bazat pe acest trecut, analiza făcută Concordatului a fost concisă și precisă. N'a adus acuzații cum au făcut potrivnicii Concordatului, ci explicații asupra motivelor ce i-a condus pe aceștia să se teamă de eventuala expansiune a bisericii catolice, de rit latin și român.

„Doriți să egalați situația bisericii ortodoxe?”. Foarte frumos. Dar această egalare nu trebuie să se facă de jos în sus, ci de sus în jos, nu prin degradarea noastră, ci prin ascensiunea voastră“. Și senatul întreg a subliniat cu vii aprobări acest îndemn.

APELUL PENTRU O SINGURĂ RELIGIE

Dar I. P. S. S. Hossu a atins în

discursul său, înălțimi emoționante. A fost când referindu-se la părerea I. P. S. S. mitropolitului Bălan ca toți românii să aibă o singură religie, a declarat:

Aceasta unire noi o dorim, noi o cerem, dar nu pe calea de jos în sus, prin revoluționarea drojdiei satelor, ci de sus în jos: pe calea discuțiilor istorice și dogmatice.

Această declarație făcută în numele bisericii unite, pentru integrarea românilor într'o singură credință, urmată de apologia întăririi și ascensiunii neamului românesc a ridicat în picioare tot senatul care l-a aplaudat.

*

Cuvântul publicând discursul Prea Sfințitului, între altele, îl comentează cu următoarele:

Partea finală a discursului episcopului Hossu vibrează de un cald patriotism care cucerește întregul auditor.

Sunt cuvinte de o rară frumusețe, ca atitudine națională și omenească — gradațiuni de un patetic mișcător.

Savanta perorațiune a eruditului episcop unit de Gherla este des acoperită de aplauzele unanime ale întregului Senat.

Aceleași aprecieri la are „**Lupta**“ din 26 Maiu a. c. Prin cuvinte elogiouse comentează discursul Prea Sfinției Sa „*La Națion Roumaine*“ și „*L'Independence Roumaine*“, precum și alte, aproape toate, ziarele din Țară

Prinosul Gherlei.

— Ziua Eroilor în gremiu. — Iubileul Unirii. — Serbările școlare. — Serata Reuniunii „Mariane“.

Ziua Eroilor Neamului a fost sărbătorită în Gherla și anul acesta cu deosebit fast și pompă. În catedrală sf. Liturgie solemnă — în absența Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Iuliu, care era plecat la București, pentru a participa la solemnitățile jubilară din Capitală — a fost pontificată de Ilustrisimul Domn *Dr. Octavian Domide* vicarul general al Eparhiei, înconjurat de opt concelebranți: Reverendisimii Domni Canonici Grigore Pop, Dioniziu Vaida și Dr. George Vidican, Mult Onorații dd. Ioan Coste și David Deac Clarisimii dd. Dr. George Bob și Dr. Grigore Strimbu și Părintele profesor Emanoil P'iorașiu. Lectorizează clericii Gavril Chindriș și Ovidiu Bulbuc. Răspunsurile la sf. Liturgie le-a dat corul bine instruit al Academiei de teologie sub conducerea clericului Vasile Albu.

După cântarea pricenei a urmat procesiunea la cimiteriul Eroilor.

În drum spre cimiteriu, corul a cântat foarte reușit „Cu sfinții fă odihnă“, piesă bine armonizată.

Procesiunea la cimiter

O procesiune religioasă, asușă, rafinat și cinic estet, sau filosof, ca și asupra simplului și umilului țăran, prodice profundă impresie de maestruozitate și seriozitate a vieții acesteia. E măreț și impunător exteriorul, vesmântul, ținuta demnă dar în aceeași vreme e și sugestiv, căci îți pricinuește ție privitorului incidental, ție creștinului cu numele, ori apostat fățiș, muștrări și neliniști pentru sfaturi, pe cari mintea ta le-a acceptat, pentru datorii pe cari le-ai văzut dar pe cari, amăgit de mirajurile lumii, de dragul comodității, și a acelei străvechi „ventri oboedienția“ — le-ai nescotit.

Expresia feței preoților din procesiune, lumina care stăruie în ochii lor oricât ai fi de mizantrop și negativ, te oprește să-i timbrezi drept — după vorba ta de împrumut

— „actori cu poze ticluite meșteșugit pentru a speria vulgul fricos și credul“.

Îți sugerează — fără să te poți opune — întrebarea pe care și-a pus-o Luther în momentele-i de reculegere, de confidentă cu sine însuș: toți aceștia și aceia — număr infinit — cari i-au precedat dealungul a noasprezece veacuri — toți să fi fost și toți să fie niște naivi, niște miopi, niște bile inerte, numai eu să fiu lucid cu pătrundere și autodeterminare? Numai eu?

În cimiteriu

În cimiteriu în mijlocul școlilor, a armatei, a autorităților locale și a unui numeros public, după parastasul servit pentru eroi Ilustrisimul *Dr. Octavian Domide* a rostit o emoționantă cuvântare, pe care în liniamente generale o redăm mai jos:

Cuvântarea Ilustrisimului Domide

Poate nicidecum nu s'a vorbit atâta ca în zilele noastre despre pace, poate nicidecum nu s'a simțit atâta, de către toate inimile, adevărata lipsă a păcii.

Pacea e un bun și ca toate bunurile, se câștigă numai prin luptă, se dobândește prin jertfă.

În ziua de azi prăznuim o îndoită pace: pacea Invierii, pacea cu cerul, pacea dobândită prin sângele unui Dumnezeu, făcut om și pacea națională, pacea adusă de împlinirea visului, cu care ne-au adormit nemângăiați, părinții și strămoșii, pacea câștigată prin jertfa uriașă a fiilor acestui neam, a ostașilor, știuți și necunoscuți, a căror rămășițe zac aici și împrăștiate prin toate părțile Țării.

Doi gânduri trebuie să ne stăpânească în clipele de față: gândul păcii datorite de Domnul și al păcii câștigate prin jertfa eroilor. Pacea sufletelor e rodul sângelui. Înălțarea la cer a Mântuitorului e încoronarea jertfei, e gloriificarea patimei Domnului nostru Isus Hristos; și aceasta înălțare ne spune că patria noastră adevărată nu e aici pe pământ, căci Domnul adresându-se apos-

tolilor, ne-a spus și nouă : „Mă duc să vă gătesc loc și vă voi lua la mine».

Înălțați să ne fie ochii spre cer — ca și ochii apostolilor — spre Acel, ce ne gătește adevăratul locaș al fericirii fără de sfârșit. În spre cer se cuvine să ne fie ațintite privirile. Dar — durere — noi nu ne gândim unde s'a înălțat Isus, tot așa după cum ucenicii nu l-au întrebat, unde se duce. Nu ne preocupăm de cer — ba chiar ne întristăm de câte ori ni se pomeneste de cer pentru că suntem legați prin amăgitoarea catenă a plăcerilor de nimicurile acestui pământ. Nu ținem seama, că patria noastră adevărată e alta, gătită nouă dela întemeierea lumii și care dacă ni s'a închis prin păcatul protopărinților, ne-a deschis-o prin sângele său, Dumnezeu-Fiul.

Patriarhii Vechiului Testament o întrezeau și o nădăduiau. De aceea ei ca niște drumeți, ce erau, nu și-au făcut decât corturi, căci ele nu-i legau de acest pământ. Ca și ei pustnicii și sihaștii cu cugetul la cer, și-au găsit lăcașuri în deșerturi și singurătăți, unde ispitele lumii amuțesc. Martirii și mucenicii ne-au arătat și ei prin desăvârșita lor abnegație și dispreț al celor lumești, că gândul le-a fost îndreptat spre patria adevărată, pregătită de Domnul.

Măcar în această zi în care „cel ce întru mărire s'a înălțat“, ne-a făgăduit gătirea patriei, măcar acum să dăm seamă conștiinței noastre, cât suntem de aproape de acest cer, să cercetăm azi nepărtinitori, dacă calea vieții, calea purtării noastre, duce, sau nu, la cer. Să ne întrebăm, că oare tovarășii noștri sunt dintre călăuzitorii rânduiri, sau fac parte dintre cei ce blasfemează numele Domnului, dintre cei ce la tot pasul calcă în picioare cu trufașă nepăsare, poruncile lui Dumnezeu. După felul tovarășilor — ușor vom putea cunoaște ținta, la care conduce calea vieții noastre.

Să nu ne plângem că n'avem mijloace. Ne stau oricând la îndemână numai să voim, căci calea care duce spre cer e calea aspră și strâmtă a suferinței resemnate, a durerii răbdate cu gând liniștit a jertfei aușă cu inimă cucernică. Domnul Hristos însuș, numai prin jertfă a voit să reîntre în mărirea Tatălui Său. Dumnezeu Spiritul Sfânt a spus prin Job, că viața omului pe pământ e

luptă. Dacă divinul nostru Dascăl a pățimit — ne zice apostolul Petru — cu atât mai vărtos noi vom avea de suferit, pentru că sluga nu poate fi mai presus de Domnul său. Pățimirea Lui să ne slujască drept pildă de tărie în răbdarea greutăților, drept pildă de jertfă și iubire.

Apoi parabola drahmei, a oii pierdute și alte parabole ne arată limpede, că noi, ca moșteni ai împărăției cerurilor, o să ne sbatem neconținut pentru că nici un sacrificiu dintre cele terestre, trecătoare, nu poate fi prea mare pentru dobândirea neasămănatei fericiri într'o patrie fără sfârșit.

Pe lângă suferințe a doua cale, care duce în patria adevărată, a doua scară care ridică spre cer e rugăciunea smerită, încrezătoare.

Suntem slabi? În Domnul e tăria. Să cerem și El ne va da harul său într'ajutor. Ni se va da, numai sus să avem inimile. Sus să ne fie inimile, căci nu suntem hărăziți pentru pământ, ci pentru cer.

Sus inimile, voi cei înstrăinați, cei rătăciți, că Domnul e păstorul cel bun. Calea cea adevărată !

— Sus inimile, voi cei ce însetați de dreptate, căci Domnul e Adevărul veșnic !

— Sus inimile, voi pe cari v'a adus în agonia morții sufletești, boala păcatului, căci Domnul e Viața !

— Sus inimile, voi cei suferinzi căci El e Mângăerea ! Voi căroră lumina zilei nu vă surăde și pe cari razele soarelui nu vă desmiardă, nădăduiți și cutezați a vă ruga și a cere, aveți în cer pe Mântuitorul de mijlocitor prin sângele său !

— Sus inimile, săracii, pentru cari pământul nu rodește : în cer veți găsi bogăție neperitoare !

— Sus inimile creștinilor ! Sus inimile Românilor ! Intovărășite îndreptați-vă găne durile și simțămintele de recunoștință, spre cei ce și-au adus jertfă pentru pacea și fericirea Neamului acestuia dându-și ceea ce aveau mai drag : sângele, viața lor. Supremul și bătrânul vis : unirea și viețuirea în sânul acelorași hotare a fraților răzlețiți în cele patru vânturi, s'a înfăptuit prin sângele a celor sute de mii de ostași căzuți cu inimile învăpăiate de dragostea de țară, pe câmpurile de luptă.

jertfă de sânge, prin trudă cinstită, prin muncă cu tragere de inimă vom putea deveni vrednici urmași ai eroilor de ieri.

Și noi, cei de azi căroră nu ni se cere

Nu ajunge o palidă credință și simțăminte de recunoștință față de cei ce ne-au făurit o țară unitară și ne-au câștigat o pace trainică ci pentru a pași cu vrednicie pe urmele lor va să ne luptăm, va să săvârșim fapte de omenie, rodnice, fapte înclinate prosperării acestei țări atât de trudnic închiegate.

Și a depune muncă în slujba propășirii pe toate terenele de activitate — să nu uităm — nu e un simplu deziderat platonice ci o sfântă datorie a tuturor fiilor acestei Națiuni.

În trecutul său istoric Neamul Românesc a avut de suferit nenumărate încercări. Vecinii săi, hrăpăreți și arțăgoși, l-au hârțuit mereu. Priveau cu neliniște și pismă, rarele clipe de tihnă pe cari ni le dăruia cerescul Părinte.

Și n'au perit căci:

„Noi prin vreme ce ne'ncercară,

„Altă armă n'am avut

„Decât dragostea de țară

„Și pe Domnul Sfânt de scut“.

A văzut bine reazimul din trecut, marele nostru poet badea George Coșbuc. În adevăr: armă ne-a servit dragostea puternică de țară și drept scut credința neșovăelnică în Domnul.

În spumate și vejelioase valuri de ură s'au zdrobit, unul după altul, de neclintirea stâlpului de reazim.

Sprijinul zilei de ieri, poate fi și va fi, sprijinul zilei de mâine, dar pentru aceasta va să ridicăm inimile spre lăcașurile Tatălui și ale eroilor, cari prin sacrificiul lor uriaș și sfânt au răspuns pe deplin poruncii iubirii de aproapele, va să ne înălțăm privirile spre cer, dela care să cerem pavază și pentru viitor. Să cerem, ca Domnul să sâdească în sufletele copiilor, nepoților și strănepoților noștri credința dâră în atotputernicia și părințeasca Lui purtare de grijă.

În inimile lor să samene nestânsă iubire de Neam, de pământul care i-a nutrit, de casa, în care au văzut lumina zilei, de limba, în care copii fiind, mamele lor i-au

desmierdat dulce, de cântecele, cari le-au făcut somnul lin în leagănul cu miros de busuioc, de hora, în ritmul căreia și-au săltat neastâmpărul tineresc, de doina, care le-a îmbrățișat întâia înfiorare de dor fecioresc.

Dragostea înflăcărată de tot ceea ce e românesc să le răscolească piepturile și să le oțelească brațele, când ele vor mânău patul puștii, ori se vor încleșta pe coarnele plugului.

Din numărul mare al eroilor, căroră pentru pacea pe care ne-au agonisit-o le aducem prinos, elevația inimilor noastre, se cade să pomenim două figuri mari. Întâiul e numele regretatului Rege Ferdinand I. curajosul căpitan și făuritorul României Mari, al doilea e numele generalului Foch, a celui ce-a fost binefăcător slăvit al țării sale, al țării românești și chiar al lumii întregi. Un suflu genial îi inspira planurile de izbânzi titanice, decisive. În clipe de grea cumpănă, înainte de a face pașii hotărâtori, își îndrepta, încrezător, cugetul spre tronul Împăratului Împăraților, cărnă ce ținuse în mâinile sale soarta Europei, smerit îi cerea povața.

În mâinile în cari a pus o armă, înțelepciunea și evlavia lui, a găsit cu cale să pună și o cârtică de rugăciuni. Iși dăduse seama, că darul bunului Dumnezeu, nădejdea într'o răsplată extraterestră, pe care o aduce cu sine acest dar, nu se poate pune în cumpănă cu elocința emoționantă a celui mai fascinant și sentimental însuflețitor de oaste.

Nutrea în sufletul său o credință fără fluctuații în cel ce tuturor le poartă grija.

Prejudecățile neghiobești ale lumii nu l-au intimidat: cu nici un prilej nu și-a dorit această credință. În pragul morții a mărturisit confesarului, său, că dorește, că așteaptă cerul cu fericirea lui ca recompensă firească și singură vrednică de înălțimea morală a unui erou. Nicicând nu s'a gândit să-și asume șieși, meritul izbânzilor sale; fără fățarnicie îl atribuia Providenței divine. Toate inspirațiile fericite, potrivit căroră își întocmea dispozițiunile sale, le mulțumea aceleași Providențe cerești.

Creștini! Români!

Năzuiți-vă să deveniți fii vrednici ai Tatălui ceresc și ai Neamului vostru. Ne

vă îngrijorați : mântuirea voastră proprie și propășirea Neamului vostru, nu se împotrivesc una alteia. Prin rușciune neîntre-rupță și muncă cinstită veți cuceri amân-două aceste ținte alăturate. Totul e să voiți. Incheiți cu poetul :

„Numai Doamnele ne scutească

„Și-al său Duh ocrotitor

„Plin de pace să plutească

„Peste Țara Românească

„Și-al Românilor popor“.

Alte cuvântări

După Ilustritatea Sa a cuvântat părin-tele catehet al liceului de băieți „Petru Maior“ din localitate : d. *Emanoil Piorașiu*.

În mod simbolic s'a adresat eroilor : „Mărețe umbre !“ Prin rostul său Neamul, a cărui viață pașnică izvorește din jertfa lor bineprimită, Neamul mândru fericit prin sângele fiilor săi vărsat pe altarele Patriei, le aduce binecuvântarea sa părintească ; prinosul său de recunoștință. „Nouă celor rămași în urmă ne revine sacra datorie ce a ne adăpa inimile la izvorul desinteresului vostru.

Făgăduim solemn aici, la glia, care vă acopere osâmintele, că vom apăra vitejește hotarele acestei țări și tezaurele ei atât de râvnite și asaltate : credința în Dumnezeu, care ne-a susținut prin asprimile vremilor, nevinovăția copiilor și cinstea mameilor lor. Vom stărpi neghina păcatelor și vom sădi virtute.

„Sufletele Voastre bune odihnească în pace în împărăția veșnică“.

Ca reprezentant al armatei a vorbit d. Maior *Robert Gardescu* din Reg. 11 călărăși.

Vorbirea D-lui Maior Gardescu.

Vorbirea d-lui Maior o reproducem mai jos în întregime.

Onorată adunare,

La glasul strămoșilor noștri, cari ne arată apropiatul ceas al împlinirii nădejdelor de veacuri : Unirea tuturor Românilor, Români din toate unghiurile țării au plecat pe lungul drum al victoriei celei mari.

Istoria singură nepărtinitoare, ne poate spune cu câtă jertfă de sânge a fost scrisă în cartea ei aceasta victorie. Iar numele tu-turor acelor care și-au jertfit ce aveau

mai scump pe lume — viața — este purtat de vânturi de pe crestele Carpaților pe câmpiile Dunării, ale Transilvaniei, Moldo-vei, Bucovinei, Basarabiei și Dobrogei.

Pământul ce s'a deschis și a încălzit la sânul său trupurile ciuruite de plumb, po-vestesc vitejia celor duși dintre noi și pe cari îi cinștim azi.

Din jertfa lor și biruința noastră a eșit România de azi clădită din suferințe, încre-dere, perseverență în muncă și din sacrificiu.

Ce am făcut noi pentru această Țară e nimica pe lângă ce au făcut ei. Dar oricât de războinici am fi, ori câte năzuinți am-avea. în cuprinsul năzuințelor noastre tre-bue să avem și pe aceia de a ne însuși pe-etea unei virtuți de seamă ; aceea a re-cunoștinței spre trecut, spre acei ce au pus cu viața lor paza solidă la înfăptuirea Ro-mâniei Mari.

Trecutul ne-a fost sfătuitorul și pilda în calea ce am avut și avem de urmat. Și azi tot trecutul ne-a strâns în jurul unei pioase tradiții a unui semn de recunoștință către acei ce nu mai sunt.

Dormiți ușor Eroii ai neamului, suntem mândri de faptele voastre. Urmașii voștri vor purta cu aceeaș credință ca și voi stin-dardul care a înflăcărat avântul vostru în lupte

Descoperiți, venim azi înaintea memo-rii Lor nu ca într'o zi de doliu ci ca să preamărim ca într'o zi de sărbătoare su-premul lor sacrificiu. O zi când pacea a încins ca un culcubeu, cerul senin al Ro-mâniei Mari și când pământul frământat de lupte a prins a fi alintat iarăș de doina copiilor pășind agale în urma brazdei a-mestecată cu sângele părinților lor, gândul nostru se lasă și mai mult purtat spre re-cunoștința ce o datorim acelor sfinte osâ-minte ce zac sub pământul strămoșesc.

Dureze în veci neștirbită memoria ace-lora ce cu arma în mână biciuiți de ploii, arși de soare și nemâncăți și pe buzele cărora au înghețat în spasomul morții cu-vintele „pentru țară și tron“.

Trăiască deapururi memoria eroilor !

Apoi corul Seminarului a cân-tat cu deplină reușită două bucăți : „Adu-sumi-am aminte“ (Porumbescu) și „În noaptea fără stele“ (Nicorescu). Apoi mulți-mea în aceeaș impozantă procesiune s'a reîntors la catedrală.

Zece Maiu în gremiu

Ziua de zece Maiu este dată scrisă cu litere de aur în Istoria Poporului Românesc pentru întreita ei însemnătate. Ea amintește trei evenimente importante în viața noastră națională, trei momente fericite în drumul spre libertatea visată, întremătoare, spre autonomie.

La 10 Mai 1866 principele Carol de Hohenzollern, își face întrarea solemnă în capitala României, în aclamațiile entusiaste ale poporului capitalei. Poporul Român își vedea realizată a treia din cele patru dorințe exprimate în adunările naționale din 1857. Voia anume pe tronul Țării Domn, un principe străin, dintr'o casă domnitoare europeană pe care avea să-l investească cu drept de moștenire la descendenții de partea bărbătească. Peste zece zile cel ce azi e dus în alai va procura Poporului său o nouă bucurie: va jura fără străngeri de inimă, fără nemulțumiri reținute, pe noua Constituție alcătuită de adunarea deputaților după modelul celei belgiene și va rosti ca răspuns la vorbirea președintelui adunării, nemuritoare cuvinte: „eu vă aduc o inimă leală, cugetări drepte, o voință tare de a face binele, un devotament fără margini către noua mea patrie... Credeți în mine precum cred eu în d-voastră“.

Principele Carol a primit Coroana României cu gândul de a rupe relațiile de vasalitate cu Turcia. Aceasta era și dorința ferventă a Țării. La 1877, cu intenția veche de a cuceri Constantinopolul, mascată sub pretextul că vrea să scape pe Sârbi și pe Bulgari, din apăsarea jugului turcesc, Rusia pornește război contra Turciei.

România voia și ea să scape, prin război de umilința tributului către Poartă. De aceea la 10 Maiu 1877 își proclamă independența, în virtutea căreia deneagă orice supusenie și orice drept de intervenție tutelară în viața de stat.

Rușii încrezuți în forțele lor refuză ajutorul pe care-l oferă România, pentruca câțva timp mai târziu disperați, să-l invoce „subt orice condiții“. În August armata română trece Dunărea pe la Corabia și în curând prin eforturi și pierderi considerabile, cucerește Plevna apoi Vidinul și se întoarce triumfătoare în țară. Rusia înaintea

din izbândă în izbândă rezistențele ce i-se opuneau fiind bagatele până la Adrianopol și încheie pacea dela San-Stefano, în sensul căreia Turcia cedează întreg teritoriul pe care-l deținuse în Europa.

Puterile mari, într'unite în congresul din Berlin, cu scopul să revizuiască pacea dela San-Stefano de care nu erau mulțumită vedeau în ea o amenințare, aprobă cesiunea celor trei județe din trunchiul Basarabiei și ni se redă Dobrogea lui Mircea cel Bătrân.

Mai însemnată de cât câștigarea Dobrogei, e însă, câștigul moral: prestigiul de a fi un Neam viteaz, care singur, fără ajutor străin a frânt lanțurile vasalității, un Popor capabil de a-și ocărui interesele, de ași hotări destinele. De acum înainte România intră, prin victoriile sale, deci prin sine însăși, în rândul statelor libere, stăpâne fără supravegherea stângenitoare a vre-unui hain epitrop, pe propria-i soartă. Această neatărnare o recunosc Marile Puteri și o consfințește la 10 Mai 1881 încoronarea întâiului rege al României libere. Coroana de oțel turnată dintr'un tun — trofeu din bătălia dela Plevna — a încununat fruntea celui, ce respecta cu atâta sfینtenie, făgăduința făcută cu ocazia proclamării sale de Domn constituțional, noului său popor.

O coroană de aur a împodobit capul soției Regine, tovarășă nedespărțită în pace și-n război — mama iubitoare a celor răniți, ocrotitoare miloasă a năpăstuiților.

Această încoronare prevestea împlinirea visului întrezărit o clipă de Mihai-Viteazul: încoronarea răsunătoare a voevodului tuturor Românilor, apropiați pentru vecie prin Unirea cea Mare.

* * *

Tot în ziua de zece Mai în acest an s'a sărbătorit jubileul unui deceniu de existență a României Mari — cea mai mare minune, deci istoria Poporului Românesc. Ca urmă durabilă a acestui jubileu, Ministerul a dispus plantarea unui stejar — simbol de trăinicie — la toate școlile din țară.

Te-Deumul — Defilarea.

La ceasurile 11 a. m. din 10 Maiu s'a oficiat „Te Deum“-ul solemn în catedrală, de către treisprezece preoți în frunte cu Ilustritatea Sa Vicarul Eparhiei Dr. Octa

vian Domide. Corul Academiei a dat răs-punsurile și a cântat „Imnul Regal“ la începutul și sfârșitul slujbei.

La orele 12 a. m., în fața reședinței episcopale, comandantul Regimentului 2 Obuzerie de Munte și al celor cinci escadroane din Reg. 11 călărași, cu asistența înaltului cler diecezan, a primit defilarea școalelor primare și secundare și a trupelor, în îngrijită ținută de sărbătoare.

Serbarea dela liceu

După masă la orele 4, în curtea liceului „Petru Maior“ a avut loc o bogată și frumoasă serbare. Întâiul punct din program l-a avut d. profesor Horia Teculescu, directorul liceului din Șighișoara și conferențiar la catedra de istorie națională a Universității libere din București.

E în deobște știut, că nu în totdeauna titlul de dascăl Universitar, e o garanță a unei individualități proeminente, a unei personalități.

Di Teculescu nu face parte dintre aceștia. Inzestrat cu o inteligență iscoditoare, sefoasă, te cucerește și te dezarmează cu ușurință. Cine l-arde pe tânărul conferențiar, îl apropie de istoricul Vasile Pârvan, genialul autor al „Memoreale“-lor.

În discursul său a comprimat roadele unei asidue și serioase observații de istoric, — discursul era o privire retrospectivă asupra trecutului.

În inteligența sa predomină latura generalizatoare, latura care nu-l lasă să se împotmolească în amănunte ci reține numai aspectele caracteristice ale fenomenelor istorice și sociale. În fiecare frază închide o constatare nouă, îți relevă o latură recunoscută, o urmare nebănuită a faptului istoric.

Lucrarea sa poartă pecetea unui gânditor, de felul lui V. Pârvan, preocupat de legătura causală a evenimentelor și nu robit de mărunțișurile numirilor și a datelor inutile și împovărătoare.

În cuprinsul vorbirii s'a provocat, pentru o comparație, la o imagine grandioasă din cartea prorocului Ezechiel, comparație nu chiar bine venită și chiar pentru aceasta nefavorabil interpretată de mare parte a auditorului. Aceasta a fost motivul care —

credem — l-a determinat să facă — în aceeași zi seara — în sala de ședința e Seminarului Teologic, o sinceră profesiune de credință

A simțit trebuința, să arate că zâmbetul peiorativ l-a rănit adânc căci a avut și dânsul istovitoare sbuciume de conștiință și azi are dreptul să vorbească din viața sa sufletească despre o convertire, despre o curbă de reîntoarcere târzie dar definitivă.

Azi, după ce și-a renegat toate negațiile de odinioară, azi când comorile false ale filozofiei combative a tot ce e sfânt și supranatural, nu-l mai ispitesc, azi când suprema înțelepciune o găsește în Biblie, azi surâsul acela îl rănește.

Imaginea profesorului Teculescu, pe a cărui față se oglindea atât de vizibil, mimând-o, durerea pe care o provoacă oricui răscolirea unui trecut de care se leapădă, va rămânea neștersă în memoria clericilor

La liceu, după discursul Dlui Teculescu, au urmat în programul serbării, două declamări de elevul *Aparu* din cl. VII. liceală și eleva *Vaida*, gimnazistă și câteva puncte de cor reușit executate de corul gimnaziului de fete, condusă de Dna profesoară Anton. Programul s'a sfârșit prin numeroase exerciții de gimnastică la aparate și interesante figuri executate liber de elevii liceului și ai școlii Normale de băieți.

Retragerea cu torțe.

Seara la orele 9, atât în ziua Eroilor, cât și la 10 Maiu s'a făcut retragerea cu torțe, în frunte cu fanfara orașului și gorniiștii cercetașilor dela liceu, pe străzile iluminate ale orașului nostru, îmbrăcat în haină de sărbătoare.

Sfințirea stejarului la Seminar.

Precum în întreagă Tara, așa, și în Gherla, cu ocaziunea serbărilor jubulare, s'a sfințit la fiecare școală „stejarul Unirii“ în mijlocul unor drăguțe serbări școlare. Între acestea merită deosebită atențiune frumoasa serbare, improvizată de clericii Seminarului nostru teologic.

Duminecă în 12 Maiu a. c., la orele 11 a. m. în curtea Seminarului, în umbra pried-

tenoasă a unui castan înbătrânit, Societatea literară bisericească „Alexi Șincai“, a clericilor acestui Seminar, și-a ținut a treia ședință festivă din acest an și în cadrele acesteia s'a sfințit stejarul, cu următorul program:

1. Corul societății sub conducerea clericului Vasile Albu, cântă „Imnul Regal“.

2. Președintele societății, clericul *Ovidiu Bulbuc*, din cursul IV, rostește următorul foarte frumos „Cuvânt ocazional“:

Onorată Superioritate, frați colegi,

În acest timp de consolidare a neamului nostru eliberat după un sclavaj de veacuri, sufletele noastre caută momente și puncte de sprijin, clipe de repaus și recreațiune izvoare, de energii noi. Acestea sunt momentele neprețuite, momentele de fericire hărăzite nouă de bunul D-zeu, ca după timpuri de grele încercări și de suferințe să fim acum liberi în țara noastră și să ne desvoltăm nestânjenți de nimeni hrănindu-ne din tezaurul culturii neamului nostru. S'a frânt îndărătnicia, s'a oprimat nepăsarea, a căzut tirania de veacuri și-a triumfat dreptatea și prin ea mântuirea pentru că dreptatea este dela D-zeu și cei ce luptă pentru dreptate, luptă pentru Dzeu și Dzeu le ajută și izbânda e a lor. Și noi Românii am luptat pentru dreptate și triumful a fost al nostru.

Dacă noi Românii suntem aici unde am ajuns, am ajuns numai prin puterile noastre și prin ajutorul lui Dzeu, căci precum a zis un mare bărbat de stat de-al nostru: „România n'are alt ocrotitor decât pe Dzeu și Solia Sa“.

Fraților, în aceste câteva zile toată suflarea românească dela Nistru până la Tisa îmbracă haina de sărbătoare. Sărbătoare mare și mândră este aceasta de unire a tuturor românilor sub un singur steag, și un reg. A-și crede de prisos ca să mă prea aprofundez în istoricul unirii neamului nostru e lucru așa de cunoscut de fiecare dintre noi. Totuși țin să amintesc în chip fugar că prima idee și primul efort spre unire i-l face aprigul stăpânitor al Țării Românești Mihai Viteazul al cărui nume este rostit și venerat cu atâta mândrie. Planul sau mai bine zis sămânța aruncată de el, deși se vedea nimicită de vitre-

ția timpului totuși această sămânță la un moment dat prinde putere încolțește, crește și din arbore mic cum era la început se pface un copac mare și puternic care ține luptă cu cele mai fâțișe uragane din câte au știut năpusti asupra acestui biet popor.

Soarta nemiloasă nu se mulțumește cu atât. România de odinioară o găsim în 1914 în fața războiului mondial și după doi ani de neutralitate intrată în cateclismul mondial, din care la data zilei mărețe de 1 Dec. 1918 a eșit întregită, unită și pe veci nedespărțită.

Libertate, floare care numai în pământurile udate cu lacrimi și sânge răsare a răsărit pe întreg pământul românesc, acoperind mormintele celor morți în temniță, trași pe roata și asasițați între eroi cari toți și-au dat obștescul sfârșit în așteptarea armatei române ce avea să treacă biruitoare nu numai Carpații dar și Tisa zdrobind pe dușmanul unirii și al libertății chiar în capitala lui.

Și acum Fraților, după ce idealul național s'a împlinit, și vechile hotare ale Daciei sau refăcut, nu trebuie să uităm că avem mulți dușmani cari ne invidiază această stare de fericire propășitoare.

Chiar și acum în timp de pace caută mijloace meschine, — și chiar permise cum este teatrul, cinematograful dar mai ales presa din zilele noastre, — și prin diferite curente de ordin social și prin alte multe căi încearcă să ne conducă la ură fratricidă, la desagregare și discordie internă și extenă.

Suntem aproape numai la începutul unei vieți noi și viitorul atârână foarte mult dela acest început. Cu cât acesta va fi mai solid și mai bine cimentat, au atât și trăinicia noastră va fi mai tare și va prezenta o durabilitate mai mare.

Iar noi, în special viitorii ostași ai lui Hristos, care avem să modelăm sufletele, avem de format caractere, trebuie să fim mai tare pătrunși de ideea națională și să muncim din răpuzeri ca aceasta împreună cu credința moștenită dela străbuni s'o înfiltrăm cât mai tare în sufletele acelora cari bunul nostru arhiereu ni-i va încredința spre păstorire.

3. Clericul *Ioan Dunca* curs. ÎI. declamă, cu reală artă, poezia „Nebunul” de Iustin Ilieșiu.

4. Vice-președintele societății, clericul *Victor Oltean* curs. IV. rosteste un scurt și v'brant „cuvânt ocazional” evidențiind printr'o frumoasă comparație cât de potrivit simbolizează ștejarul, virtutea Națiunii Românești.

5. Sfințirea ștejarului plantat în curtea Seminarului pentru comemorarea „Unirii” o săvârșește clarisimul părinte *Dr. George Bob*, care a făcut slujba sfințirii celei mici a apei, cu care s'a stropit ștejarul. Au urmat apoi, mai multe cântece patriotice cântate cu însuflețire de toți clericii.

Serbarea școalelor diecezene

În sala de reprezentații a hotelului „Coroana”, școalele diecezene, au dat, Miercuri în 15 Maiu a. c. la orele 6 p. m. o bogată reprezentație.

Programul — în reușita căruia partea leului o au clericii noștri seminariști — s'a desfășurat în felul următor :

1. Orchestra numeroasă a celor două școli normale (de fete și băieți) a executat plăcut trei bucăți armonizate de Șerban: „Călușerul”, „Bătuta” și „Freischütz”.

2. Președintele societății Academiei de Teologie clericul *Ovidiu Bulbuc* din curs. IV., a ținut o foarte animată și miezoasă cuvântare ocazională ce a înălțat sufletește întreg auditorul numărös. A arătat rolul de providențial călăuzitor a lui Simion Bărnuțiu „trimis ca un sol al vremii, ce va să vie odată” care „s'a simțit dator ca să ia el frânele revoluției în mână și să lumineze cărările neamului său”.

Apoi a analizat amănunțit celebrul lui discurs „care a ținut câteva oare”, storcând lungi aplauze bine meritate.

3. Clericul *Ioan Dunca* a declamat poezia „Nebunul”.

4. Corul și orchestra celor două școli au executat „Drapelul țării”.

5. Corul școlii normale de fete: „Doina”

6. Corul școlii normale de băieți:

a) Dulce Bucovină

b) Răsunetul văilor.

A urmat piesa „Se face ziuă” de Zaharia Bârsan jucată de eleve ale școlii

normale de fete, studenții ai Academiei și elevi ai școlii norm. de băieți. Rolurile au fost foarte nemerit repartizate. Eleva Valeria Mureșan a interpretat cu o admirabilă naturalitate rolul de naivă și gingașă visătoare a Marinei. Nici o întonare disonantă și nici un gest de prisos. Sbuiciumul soției indurate și a mamei iubitoare și îngrijorate, energică în păzirea datinilor strămoșești, l-a exprimat foarte bine prin modulațiile vocii și gesticulație adecvată eleva Bubica Bobletec. Printr'un strălucit joc de scenă s'a distins clericul *Ion Dunca* în rolul de pribeag misterios și mistic a lui Crișan și clericul *Teofil Coste* în rolul baronului. Pe bătrânul părinte Costan prin mersul potolit și vocea puternică la interpretat bine, clericul *Gavrilă Chindriș*. Cu salutară prezență de spirit au rolat eleva Zăvoian Ioana și clericul *Alexandru Chindriș*. Toți interpreții au dovedit apreciable și vizibile aptitudini artistice. Păcat, că costumația decorul și tehnica scenei — nu i-au ajutat decât prea puțin. Atunci chiar și cel mai exigent spectator ar fi rămas cu totul satisfăcut.

Ultimul punct din program l-a deținut corul Academiei Teologice cu bucata „Salutați oastea română” executată cu mare reușită.

Serata Reuniunii Mariane.

Cu ocaziunea serbărilor Unirii *Reuniunea „Mariană” a Femeilor gr. cat. din Gherla*, în ziua de 20 Maiu a. c. a doua zi de Rusalii, a aranjat o serată artistică, urmată de dans, în sala cinematografului comunal a hotelului „Coroana”, cu concursul studenților în sf. Teologie din loc.

Programul se deschide cu întonarea „Imnului regal” cântat de întreaga asistență, după care imediat a urmat cuvântarea clericului *E. Brehaița* din curs III. Oratorul spune, că, după mari și multe jertfe și după grele timpuri de încercare, bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să vedem realizat visul strămoșilor noștri, prin înfăptuirea unirii tuturor Românilor între granițele firești ale României întregite. Sângele vărsat pentru realizarea acestui vis este

un imperativ sfânt pentru noi, ca să și păstrăm aceasta unire, prin reformarea caracterelor ciupite de repercusiunile marelui cataclism mondial. Intre factorii regenerării noastre naționale sunt de remarcat: 1. Biserica, care în trecut a stimulat conștiințele, iar în prezent ia asupra sa sarcina de a educa caracterele pentru viitor; 2. Iubire și serviciu desinteresat Patriei, și 3. Femeii române îi revine greaua, dar nobila însărcinare de a educa sufletele solide în familie, precum aceasta o făceau Mamele Grachilor. Dubla ei misiune este de a se perfecționa pe sine și de a desvolta un apostolat caritativ. Aceste le poate face în deosebi în cadrele Societăților Mariane, unde va avea un strălucit exemplu în Preacurata Vergură Maria. După un scurt istoric al „Reuniunii Mariane”, clericul Brehaița încheie, cu urări de „mulți ani” tânărului nostru rege Mihaiu I. A fost îndelung ovaționat de către auditor.

3. „Ave Maria” canto, solo, executat de Dna Colonel *Iuga*, cu acompaniamentul de piano și vioară de Dna *Maria Dr. Bălibanu* și clericul *O. L. Cosmuțiu* din cursul III. Acustica slabă a salei n'a putut împiedeca reușita acestui punct. Vocea delicată a dnei *Iuga*, acordurile serafice ale Dnei *Bălibanu*, precum și duiosul violinei clericului *Cosmuțiu* ne-au făcut să trăim par'că clipele, când Preacurata a fost salutată de Solul Sfânt. Sfârșitul simfonic al piesei par'că prezenta pe Preasfânta Fecioară ca într'un tablou vibrant în momentul, când plecată înaintea dispoziției Celui Prea Înalt, rosti cuvintele: „Fie mie după cuvântul Tău”.

4. „Doina” de *G. Coșbuc*, declamată de clericul *G. Blaga* din curs. III. Doina, ea este tovarășă nedespărțită românului, care-l însoțește deopotrivă la tine ca și la nevoe, de la leagăn până la mormânt. Declamarea a fost adânc simțită și nu lipsită de farmec, dovadă aplauzele frenetice de cari declamatorul a fost învrednicit.

5. „Corul Țiganilor” din opera „Preciosa” de *C. M. Weber*, executat de corul Academiei Teologice dirijat de clericul *V. Albu* din curs. III, Acorduri armonioase. urmate de echouri, te făceau să te îndoești, dacă ești într'o sală de spectacol, sau într'un crâng, unde vocile se îngână cu dulci echouri, cari dispar în depărtare.

6. Solo-canto, executat de Dna *Mátyásovich* acompaniată la piano de *Di Nits*. Vocea soprano a Dnei *Mátyásovich*, dimpreună cu acordurile lungubre de piano, în gamă melodică, au reușit să stârneasă adânci emoții în publicul auditor. Au fost îndelung aplaudați.

7. „Quverturi” din opera „Carmen” de *G. Bizet*, executată de orchestra Academiei Teologice cu concursul Dnelor *Iuga* și *Dr. Bălibanu* la harmoniu și piano. Dacă vom spune că, la insistențele stătuitoare al publicului, piesa a trebuit să se repete, vom fi scutiți de alte comentarii asupra succesului strălucit al acestei piese.

8. „Salutați oastea română”, cântată de corul Academiei Teologice, — a încheiat programul bine aranjat, și distractiv.

După program a urmat dans până în zori. Din inițiativa conducerii societății, — unde excelează Dna prezidentă *Roza Vaida*, — nu s'au dansat, decât dansuri naționale, ci doar din când în când un vals schimba caracterul pur național al balului românesc. Deci la o petrecere aranjată de Uniunea Femeilor unite din Gherla n'au loc dansurile străine de sufletul nostru românesc, cu atât mai vârtos așa zisele dansuri „moderne”, cari alături de decolteurile indecente infectează societatea românească.

Laudă Dnei prezidente *Vaida* și celorlalte Dne membre, cari îi dau cu atâta inimă tot concursul, pentru propagarea moravurilor creștine, singure fiind în măsură de a mări prestigiul nostru național.

Spicui de idei

Prin sf. Eucharistie credinciosul se unește cu Isus Hristos.

„După cină Isus a luat pânea, și binecuvântând, a frânt-o și a dat-o învățăcelilor săi zicând: Luați, mâncați, acesta este trupul meu. Mat. 26, 26.

Acesta este *Trupul meu*: aici este deci consumarea unirii noastre cu Mântuitorul: Trupul său este la noi, iar trupurile noastre la Isus Hristos. Aceasta este taina bucuriei, taina mirelui și a Miresei. Scris este: „Trupul Mirelui nu este în puterea sa, ci în al Miresei“ (II. Cor. 7, 4), Sf. Biserică, Mireasa castă a Mântuitorului: suflet creștinesc, care L'ai alés de Mirele tău în sf. botez, prin credință și cu promisiuni reciproce: iată, vedeți acest trup sfințit al Mirelui vostru îl vedeți pe sf. Altar, unde este consacrat? El nu mai este în puterea Sa, ci într'a voastră: *Luați*, zice El, și încă cătră voi, *acesta este Trupul meu, carele se dă pentru voi* (Luc. 22, 19); aveți asupra Lui un drept real. Dar nici trupurile voastre nu mai sunt ale voastre, Isus vrea să le posedă. Astfel sunteți uniți cu El într'un trup; veți fi doi un trup; acesta este dreptul Miresei, și împlinirea perfectă a acestei căsătorii curate și divine.

Obiceiul trece, dreptul însă rămâne. Omul nu este totdeauna în aceasta înbrățisare castă; dar acesta e dorința, acesta e dreptul: „Astfel — zice Mântuitorul nostru — ceta ce mă mânâncă pe Mine, rămâne în Mine și Eu într'u el“ (Ioan 6, 57); nu numai un moment rămâne, aceasta bucurie reciprocă are un efect statornic: „*Cine mă mânâncă pe Mine*“ cine se bucură de Mine, „*rămâne în Mine*“, dar unirea e reciprocă: „*rămâne în Mine și Eu într'u El*“. Și aceasta unire este atât de reală! Acest efect este atât de statornic! Trupul lui Hristos este în puterea mea, am primit acest drept sacru prin sf. botez, îl folosesc în sf. Eucharistie: trupul meu este deci al Mântuitorului precum Trupul Mântuitorului este al meu. Pentru aceasta trebuie să ne unească o iubire perfectă. „Precum Tatăl meu este viu, și precum viez și Eu în

Tatăl, așa și celace mă va mânca pe Mine, va fi viu într'u Mine“ (Ioan 6, 58): acela nu va respira decât iubirea mea, nu va avea altă vieață decât aceea, pe care o va primi dela Mine.

Aceasta este (vieața) la care ne conduce amintirea morții Mântuitorului nostru. În aceasta amintire iubitoare, fericită și scumpă dragostea lui Hristos ne strânge pe noi; judecând, că de a murit unul pentru toți, iată dar toți au murit; și pentru toți a murit, ca ceice viează, să nu mai vieze șieși, ci celui ce a murit și a înviat pentru ei“ (II Cor, 5, 14-15).

Să primim deci acest Trup cu bucurie, cu acel fericit exces, despre care vorbește sf. Pavel în acelaș loc: „Dacă — zice el (ibid. v. 13) — ne răpim cu mintea, este pentru Dumnezeu“. Da, în prezența acestui Trup eu sunt afară de mine însu-mi; mă uit pe mine însu-mi; vreau să mă bucur de Mire, și de El singur. Dar tot celace împărtășește inima mea, tot cine ia din Isus Hristos ceea mai mică părticică, este pentru mine un nerușinat, care vrea să mă despartă de Isus Hristos. Să se retragă toate poftetele păcătoase: „Trupul meu (unit cu Trupul lui Isus Hristos) nu este pentru necurătenie, ci pentru Isus Hristos și Isus Hristos este pentru trupul meu“ (VI. 13). Iată perfectă împlinire a acestor cuvinte sf. Eucharistie ne esplică toate cuvintele de iubire, de unire, cari sunt între Isus Hristos și Biserica sa, între Mire și Mireasă, între el și noi.

În dragostea omenească, cine nu știe, că ei se mânâncă, se devorează, că vreau să se încorporeze în orice chip, sau cum, zice un poet, a ridica chiar cu dinții, ceea ce iubește omul, pentru a o poseda, pentru a se uni, pentru a trăi cu ea? Ceeace în iubirea trupească e furoare, ceea ce neputință, în iubirea lui Isus Hristos este adevăr și înțelepciune: luați, mâncați, acesta este Trupul meu; devorați, înghițiți nu numai o bucățică, ci întregul.

Dar e nevoie, ca la această să se alătu-

re și spiritul, căci ce folos e a se uni trupește, dacă nu se unește omul cu spiritul? Atunci n'au decât o singură voință, o singură dorință, o singură fericire, un singur obiect, e singură vieață.

Să ne unim deci cu Isus Hristos, trup, cu Trup, spirit cu Spirit. Să nu zică cineva: spiritul ajunge. Trupul e mijlocul pentru a ne uni în spirit. Că Fiul lui D-zeu s'a scoborit la noi, s'a făcut prin aceea, că a luat trup; numai prin Trupul Său putem să-l reprimim, pentru a ne uni cu Spiritul Său, cu Dumnezeuirea Sa. „Ne-am făcut părtași dumnezeieștei firi” zice sf. Petru (II. 1, 4.), fiindcă Isus Hristos a luat și El natura noastră. Trebuie să ne unim deci cu Trupul luat de Cuvântul, pentruca prin acest Trup să ne bucurăm de Dumnezeuirea acestui Cuvânt, și ca să devenim zei, primind sentimente divine.

Să curățim deci trupurile și sufletele noastre, fiindcă avem să fim uniți cu Isus Hristos, și prin unul, și prin celalalt. Să ne facem vrednici a primi acest Trup virginal, acest Trup zămislit de o Fecioară, născuț de o Fecioară. Curățiți-vă, sfințiți părinți (ministri-servitori) cari ni-l dăruiti; mâinile voastre cari ni-l dăruesc, să fie mai curate decât lumina; buzele voastre, care-l consacreză, să fie mai curate, decât cele ale celor mai nevinovate fecioare. O, ce taină! cu ce castitate trebuie că fie celebrată! „Căsătoria e cinstită intru toate și patul nespurcat (Evr. 13, 3), dar ea nu este destul de sfântă pentru cei ce trebuie să consacreze Trupul Mielului.

Prin sfânta instituție a continenței „pe care Biserica totdeauna a avut-o în vedere — cei inițiați o știu — dela timpurile Apostolilor, că a fost stabilită când s'a putut, din primele veacuri, pretutindeni unde s'a putut, în special în Biserica Apusului, și în deosebi în ceea a Romei, întemeiate de cei doi principii ai Apostolilor sf. Petru și Pavel; Biserica vrea să pregătească pentru acest Trup virginal, pentru acest Trup format de o Fecioară, săi pregătească servitori vrednici de El, iar nouă să ne dea o idee viie despre curățenie și mister. — Luați, mâncați acesta este trupul meu — curățiți trupurile voastre cari il vor primi, buzele voastre, unde are să între. Curățenia buze-

lor e, ca de acolo să nu iasă, decât cuvinte de binecuvântare; curățenia buzelor este a modera limba, a-o ținea tot mai mult în tăcere; curățenia buzelor este de a dori sărutarea castă a Mirelui și a renunța la orice altă bucurie, afară de a-l avea pe El. Amin.

Idem, ibidem, XXIV-e jour.

Trad. prof. Gh. Pteancu.

Diverse.

La serbările jubilarie din Alba-Iulia. și Gherla — ca întreg județul Someș — a fost bine și în mod demn reprezentată. În afară de numeroasa delegație compusă din intelectuali, industriași și țărani, au luat parte și mai mulți membri ai Clerului gremial.

Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Iuliu — reîntors la 10 Maiu a. c. dela București, unde a participat la discuția asupra Concordatului în secția dela Senat, — Duminecă, în prima zi de Rusalii pleacă la Alba Iulia însoțit de secretarul Dr. Virgil Bălibanu.

Din partea clerului Gherlan — după informațiile ce le avem — au mai fost la Alba Iulia Reverendisimii domni canonici Grigore Pop și Dioniziu Vaida M. On. d. David Deac și Clarisimul d. Dr. George Bob, iar din întreaga Eparhie au fost de față mai mulți preoți.

La Liturgia pontificală săvârșită de trei Episcopi uniți: P. S. Sa Dr. Valeriu Traian Frențiu al Orășii, P. P. S. S. S. Dr. Iuliu Hossu al Gherlei și Dr. Alexandru Nicolescu al Lugojuului, în biserica unită română din Alba Iulia, concelebrează 12 preoți, participând din partea Eparhiei de Gherla Reverendisimul d. canonic Dioniziu Vaida și Clarisimul Dr. George Bob, profesor de Teologie.

La aseasta Liturgie și la „Te Deum” — ul solemn săvârșit în biserica noastră din Alba Iulia a participat, pe lângă popor numeros și Excelența Sa Nuntialul din București, Mgr. *Angelo M. Dolci*.

După terminarea grandioaselor serbări, Prea Sfinția Sa Părintele Episcop *Iuliu*, cu un tren special de al invitaților oficiali a plecat din nou la București, pentru a participa la discuția din Senat a Concordatului. În cadrele acestor discuții a ținut Prea Sfinția Sa magistralul discurs din 24 Maiu, de care ne ocupăm într'un alt loc al organului nostru.

Din Capitală Prea Sfinția Sa s'a reîntors la reședință, Luni, în 27 Maiu a. c. seara.

Școala normală de băeți în propagandă culturală, la Bunești. Era o zi frumoasă în Dumineca Sfinților Părinți, când elevii normaliști — sub conducerea D-lui profesor Dr. A. Taloș și a D-lui V. Bârsan, st. teolog și pedagog — se reîntorceau dela sf. biserică cu inimile pline de bucurie, cu fețele senine și pasul grăbit, ca să se pregătească pentru escurzia dela Bunești, unde avea să se facă o serbare culturală.

Plecarăm pe la ora 10. Drumul ne ducea peste câmpiile împodobite cu iarbă și flori, în aier plutea mirosul plăcut al florilor, ciripitul păsărilor, cari toate par'că ne iuțeau pasul spre culmea dealului, ce desparte orașul Gherla de comuna Bunești. După un drum de 4—5 km., sosim în sat, unde oamenii în haine de sărbătoare veneau bătrâni și bătrâne cu nepoții de mână, fete, flăcăi și copii pentru a invesele inimile celor sosiți.

Programul se predă într'o sală a școalei primare, care în curând se do-

vedește a fi neîncăpătoare, căci poporul umple sala, și curtea școlii, ascultând cu mare atențiune vorbirea D-lui prof. Dr. Taloș, care prin cuvinte alese a stors multe lacrimi din ochii ascultătorilor arătându-le printr'o scurtă revivire istorică, ce am fost... ce suntem, și prin muncă ce putem ajunge. Corul delectează publicul cu cântece armonioase de conținut patriotic și altele de conținut popular, cari toate lasă amintiri neșterse în inimile tuturor. Orchestra școlii execută arii frumoase: Călușerul, Bătuta și alte bucăți artistice. Se declamă poezii de caracter religios, patriotic și anecdote. Se predau dialoage, cari toate au avut succesul dorit.

Laudă se cuvine celor ce le-au executat. Terminându-se programul, până la depărtarea publicului din sală, orchestra execută diferite dansuri și doine românești.

La sfârșit părintele local Mult On. A. *Papiu*, mulțumește prin cuvinte alese, atât conducătorilor, cât și elevilor pentru faptul, că nesocotind oboseala drumului, au descins cu drag în mijlocul poporului să samene povețe bune și să dea îndrumări sănatoase.

Poporul plin de viață și bucurie, se uită în urma noastră, cum păraseam satul și ne îndreptam spre casă. Soarele se coborâ încet spre sfințit. O liniște misterioasă domnea peste dealuri și ogoare și holde frumoase, iarbă și flori, ne însoțeau pe tot drumul, ce ducea spre vechiul nostru oraș.

DECRETELE

Conciliilor Provinciali I. și II

se află de vânzarea la **Librăria Decezană**

Gherla. — Piața Unirii 13.

Prețul unui exemplar 100 Lei, plus porto postal.

BIBLIOTECA DIN GHERLA.

SERIA I. PENTRU INTELECTUALI.

- Nr. 1. *Apărarea Creștinismului prin Unirea Bisericilor*, studiu dogmatic, canonic, istoric, social, de actualitate, cu un Supliment: Porniri și mișcări de Unire cu Biserica Romei, din zilele noastre, mai ales la Români... 378 pagini, — format 8-o, prețul 140 Lei.
- Nr. 2. *Dumnezeu, Creatorul lumii*, conferință filosofico-teologică, 62 pagini, prețul 15 Lei.

SERIA II. PENTRU POPOR.

- Nr. 1. *Adevărata Biserică a Domnului Nostru Isus Hristos*. Partea I. Ce este Biserica adevărată. Unitatea și vechimea ei. Cum s'au despărțit de Biserica Grecii și Protestanții. Ediția II. 108 pag., prețul 12 Lei.
- Nr. 2. *Datorințele creștinești ale bărbaților*. Bărbatul Cap de familie, soț de căsătorie, părinte sau tată, 62 pagini, prețul 6 Lei.
- Nr. 3. *Învățătura creștinească pentru femei*. Să se ferească de păcatele limbei, să nu se mânie; să-și împlinească datorințele ca soții de căsătorie și ca mame. Ediția II. 48 pagini, prețul 6 Lei.
- Nr. 4. *Învățături pentru tinerii feciori*. Lupta împotriva diavolului, împotriva lumii, împotriva trupului. Cinstirea părinților, aducerea aminte de moarte, numărul păcatelor, 36 pagini, prețul 6 Lei.
- Nr. 5. *Învățături creștinești pentru fetele fecioare*. Curățenia — virtute înaltă. Vrajmașii curățeniei, lupta împotriva vrăjmașilor acestora, 40 pagini, prețul 6 Lei.
- Nr. 6. *Adevărata Biserică a Domnului Nostru Isus Hristos*. Partea II. Biserica adevărată trebuie să fie: Una, Sfântă, Catolică și Apostolică. Singură Biserica Romei celei vechi are toate aceste semne ale adevăratei Biserici. Bisericile ortodoxe, protestante și Pocăiții nu întrunesc semnele adevăratei Biserici.

SERIA III. PENTRU PREOȚII-PĂSTORI SUFLETEȘTI.

- Nr. 1. *Manual de Cateheze practice*, pentru învățământul Religiei în clasele I și II din școala primară. Vol. I. Lecții metodice (18 lecții) pentru trimestrul I al anului școlar, 176 pagini în 8-o, prețul 50 Lei.
- Nr. 2. *Manual de Cateheze practice etc.* Vol. II. pentru trimestrul II (27 lecții practice) 184 pagini, prețul 60 Lei.
- Nr. 3. *Manual de Cateheze practice etc.* Vol. III pentru trimestrul III (15 lecții practice) 120 pagini, prețul 40 Lei.

Toate aceste cărți și broșuri — publicate de canonicul Dr. VICTOR BOJOR, se pot comanda dela **Librăria diecezană Gherla, județul Someș.**

Cel ce comandă deodată toți numerii din toate trei seriile, trimițând cu mandat poștal suma de **360 Lei**, va primi cărțile — scutite de porto postal.

La comande separate — de câteva exemplare, să se adaogă și porto postal, la broșurile mici — câte 2 Lei de exemplar, iar la cele mai mari câte 10 Lei.